

Inbrekers hebben het niet moeilijk in een stad als **Utrecht**. Er is altijd wel ergens een deur niet op slot.

Of het hang- en sluitwerk is verouderd en gemakkelijk te kraken. Het aantal **woninginbraken** in Utrecht ligt al jaren boven het landelijk gemiddelde. Daarom zet de gemeente sterk in op het **Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)**, vertelt burgemeester Aleid Wolfsen. “De hele buurt knapt ervan op.”

INTERVIEW Utrechtse burgemeester Aleid Wolfsen over politiekeurmerk:

‘PKVW VERHOOGT DE VEILIGHEID’

door Azarja Harmanny

De auteur is werkzaam als journalist bij Schrijf-Schrijf in Utrecht.

Toen Aleid Wolfsen in 2008 burgemeester van Utrecht werd, kampte de stad al jaren met te hoge criminaliteitscijfers. Genomen maatregelen hielpen op alle terreinen – behalve inbraak. “Daar lagen we wakker van”, zegt Wolfsen in zijn kantoor dat uitkijkt op de Stadhuisbrug. “Inbraak is een venijnig delict. Het is erg heftig als iemand binnendringt in je privédoorn. Het was dus belangrijk om het aantal inbraken terug te dringen. Ik moet toegeven dat we daarin achterliepen op de rest van het land. We zaten er niet genoeg bovenop. Dat hebben we in rap tempo veranderd.”

DADERS

Het plan waarmee het college van burgemeester en wethouders in 2008 voor de dag kwam, voorzag in een integrale aanpak van de problematiek. Zowel daders, domein als bewoners werden onder de loep genomen. “We zijn begonnen met een onderzoek naar de daders”, vervolgt Wolfsen. “Dat bleken vooral veelplegers te zijn. De aanpak daarvan kon scherper. Bijvoorbeeld met maatregelen waardoor draaideurcriminelen langer vastgehouden kunnen worden.” De gemeente kon hierbij gebruik maken van de Strafrechtelijke Opvang Verslaafden (SOV) en de Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD). Veelplegers die meer dan tien keer in de fout zijn gegaan, kunnen zo tot in totaal drie jaar in hechtenis worden gehouden bij relatief kleine vergrijpen. Uit onderzoek van de Universiteit van Tilburg blijkt dat de landelijke daling van criminaliteit sterk samenhangt met invoering van de SOV en ISD in 2002.

Een tweede actie die de gemeente ondernam, was het actief promoten van het PKVW. De invoering daarvan in Utrecht is een samenwerking tussen gemeente, Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (landelijk beheerder van het keurmerk) en de politie. “We hebben voor het PKVW gekozen vanwege de goede resultaten die het elders opleverde”, vervolgt Wolfsen. De gemeente creëerde onder meer een subsidiepotje voor woningeigenaren die het PKVW wilden behalen. Dat potje vergoedt een derde van de gemaakte kosten voor het veilig maken van de woning.

‘De boete voor bouwers die hun huizen niet inbraakveilig opleverden, was lager dan de investering in een veilige woning’

Wolfsen: “We hebben de subsidie hoog genoeg gemaakt om bewoners enthousiast te maken, maar laag genoeg om mensen hun eigen verantwoordelijkheid te laten behouden.”

Om het PKVW tot een succes te maken, moesten zowel ontwikkelaars als woningcorporaties over de streep worden getrokken. Bouwers van nieuwe woningen kregen wel een boete als ze huizen niet inbraakveilig opleverden, maar die boete was lager (500 euro) dan de investering in een veilige woning (1000-1500 euro).

De gemeente Utrecht stimuleert de toepassing van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Dit complex in Overvecht heeft een Politiekeurmerk-certificaat / foto: Inge van Mill.

Die boete verhoogde de gemeente daarom naar 2000 euro. “Daardoor werd het lucratief voor ontwikkelaars om woningen wél inbraakveilig te maken volgens de normen van het PKVW”, zegt Wolfsen. “De afspraken waren wel wat ingewikkeld om te maken, vanwege beperkingen in de Woningwet. Maar daar zijn we samen uit gekomen. Bouwers willen namelijk zelf ook graag kwaliteit leveren. Het politiekeurmerk staat voor degelijkheid.”

CORPORATIES

Omdat veel bestaande woningen in handen zijn van woningcorporaties, zette de gemeente sterk in op het maken van afspraken met corporaties om ook die woningen van beter hang- en sluitwerk te voorzien. “Ook de corporaties zelf zien het belang van goede beveiliging in”, aldus de burgemeester. “Zij willen niet alleen goede woningen leveren, maar zien ook dat de hele wijk profiteert van betere preventie.” De samenwerking tussen gemeente en corporaties is begonnen met de plannen van oud-minister Vogelaar. Die zette in 2007 twintig miljoen euro opzij voor de zogenaamde krachtwijken. Een deel van dat geld wordt nu gebruikt door de gemeente om beter samen te werken met corporaties. Zo krijgen corporaties informatie van gemeente en politie over veiligheidsbeleving, criminaliteit en sociale cohesie.

‘Een eigen keurmerk bleek onnodig ingewikkeld’

Voor dat Utrecht het PKVW invoerde, heeft de gemeente gekeken of er een Utrechts keurmerk ontwikkeld kon worden. Utrecht kent namelijk veel oude woningen die niet PKVW-waardig gemaakt kunnen worden. Wolfsen: “Een eigen keurmerk bleek uiteindelijk onnodig ingewikkeld. Voor oude woningen hebben we nu andere oplossingen bedacht, om zonder PKVW toch de beveiliging substantieel te verbeteren. In bestaande woningen kunnen bewoners bijvoorbeeld gebruik maken van SelectaDNA. Dat is een onzichtbare vloeistof met

een unieke code, die aangebracht kan worden op waardevolle spullen. De politie kan hiermee eenvoudiger gestolen goederen traceren.” Daarnaast blijkt er een preventieve werking van uit te gaan. Bewoners gaan door SelectaDNA bewuster met hun spullen en hun eigen veiligheid om.

OOGJE IN HET ZEIL

“Bij bestaande woningen ligt extra verantwoordelijkheid bij de bewoners om inbraak tegen te gaan”, zegt Wolfsen. “Naast de aanpak van daders en investeringen in veilige woningen, voert de gemeente actief beleid om bewoners meer bewust te maken van veiligheidsrisico’s. Zo maken we mensen bewust van de veiligheidsstatus van hun woning door bijvoorbeeld een briefje door de bus te doen als er een raampje openstaat. Toch merken we dat particulieren maar moeilijk over de streep te trekken waren. Daarom zijn we mensen thuis gaan opzoeken. Inwoners die de dupe zijn geworden van een inbraak krijgen nu visite van de dienst Toezicht en Handhaving. Die geeft tips om herhaling in de toekomst te voorkomen en biedt slachtoffers een luisterend oor. Onderschat niet hoeveel impact een inbraak heeft op het veiligheidsgevoel van mensen.” Veel inbraken kunnen daarnaast worden voorkomen door oplettende medebewoners. Zoals de burgemeester zelf. “Ook ik probeer een oogje in het zeil te houden. Zo fietste ik laatst met de directeur van een corporatie door Hoograven en zagen we dat een aantal bovenluikjes van woningen niet goed sloot. Daar is stante pede een extra sluiting aan toegevoegd. Het blijft belangrijk om mensen te wijzen op verbeterpunten. Onlangs organiseerden we in de wijk Oog in Al een bijeenkomst voor bewoners, waarbij een voormalige inbreker vertelde hoe gemakkelijk hij soms de woning binnenkwam. Dat was echt een eyeopener voor veel mensen.”

AUTO-INBRAKEN

Inmiddels beginnen de investeringen hun vruchten af te werpen. In PKVW-gecertificeerde woningen is het risico op inbraken met 90 procent gedaald, zo blijkt uit onderzoek. Wolfsen: “De invoering van het PKVW gaat veel verder dan alleen woningen beveiligen. De hele buurt knapt er van op. Mensen voelen zich veiliger, vinden hun buurt schoner en

‘RESULTAAT BINNEN ZES WEKEN’

“Woninginbraak blijft ondanks onze investeringen een hardnekkig probleem, waar overigens alle grote steden mee kampen. De gemeente doet veel om het aantal inbraken terug te dringen, maar ook bewoners hebben een grote verantwoordelijkheid. De effectiviteit van het PKVW staat of valt met het gedrag van bewoners. Om dat echt tussen de oren te krijgen bij bewoners, organiseren we veiligheidsavonden in probleemwijken. Je merkt dat de impact veel groter is wanneer een agent in uniform face-to-face met burgers spreekt. In de zes weken volgend op zo’n avond, daalt het aantal inbraken zichtbaar.”

René Bouman, projectleider PKVW bij de gemeente Utrecht.

ervaren minder overlast.” Het enige negatieve bijeffect is dat het aantal auto-inbraken in PKVW-wijken stijgt. “Auto-inbraak is in alle grote steden een plaag, die steeds intensiever wordt bestreden”, vervolgt Wolfsen. “Mensen krijgen bijvoorbeeld een briefje onder de ruitenwisser als hun navigatiesysteem nog in de auto lag.

‘We hebben in 2010 aan 1890 woningen een keurmerk uitgedeeld. Dit jaar moeten daar zeker nog 1000 bij komen’

We controleren in totaal 10 000 auto’s per jaar op inbraakgevoeligheid.” Sinds begin 2008 is in Utrecht een speciaal auto-inbraakteam actief. Dat team spoort daders op, surveilleert bij hotspots en zet lokauto’s in om dieven op heterdaad te betrappen.

POSITIEF

“Ik kan wel stellen dat het effect van de actieve promotie van het PKVW veel groter is dan we van tevoren hadden verwacht”, verklaart de burgemeester. “Ook de gemeenteraad is zeer positief. Fracties benaderen mij bovendien met verzoeken om meer met het keurmerk te doen. We hebben in 2010 aan 1890 woningen een keurmerk uitgedeeld. Dit jaar moeten daar zeker nog 1000 bij komen. Een van de doelen is om meer pogingen tot inbraak te doen stranden. Op dit moment mislukt 40 procent van de inbraken, vaak omdat simpelweg het hang- en sluitwerk te goed is. Dat percentage kan nog verder omhoog. We willen dan ook zeker nog twee jaar verder met het project. Ik heb een projectleider aangesteld die alle partijen bij elkaar houdt. Alles met als doel het aantal inbraken in Utrecht zo laag mogelijk te krijgen.” <<